

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/100/2016
Identifikačné číslo spisu:	1206206376
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1206206376.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Čimu a sudcov JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ivana Machyniaka, v spore žalobkyne O. K., trvale bytom v J., zastúpenej splnomocnenkyňou JUDr. Alojz Baránik, advokát, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mateja Bela 8, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát JUDr. Alojz Baránik, proti žalovanej XEROX Limited, so sídlom Bridge House, Oxford Road, Uxbridge Middlesex UB8 1HS, Veľká Británia, konajúcej prostredníctvom organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby XEROX Limited, organizačná zložka podniku zahraničnej osoby, Bratislava, Digital Park II, Einsteinova 23, zastúpenej JUDr. Adamom Batunom, usadeným euroadvokátom v Prahe, Panská 6, Česká republika, o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 52C/76/2006, o dovolaniach oboch strán proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2015 sp. zn. 14Co/138/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej z a m i e t a .

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 32,82 %, ktorej výška bude určená súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Žalobou došlou Okresnému súdu Bratislava II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“) 22. marca 2006 sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, danej jej žalovanou podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce (zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „Zák. práce“ alebo „Z. p.“) 26. októbra 2005. Okrem toho (a náhrady trov konania) požadovala tiež zaplatenie náhrady mzdy sumou 41 723 niekdajších Sk (1 384,95 €) mesačne od 17. januára 2006; neskôr (podaním z 5. marca 2007) takúto požiadavku rozšírila aj o 6 %-né úroky z omeškania od 20. januára 2006 do zaplatenia; na základe ďalšej korekcie žalobnej požiadavky (vyhodnotenej súdom prvej inštancie za zmenu žaloby a pripustenej jeho uznesením z 27. januára 2010) sa predmetom konania (v časti tzv. istiny) stala suma náhrady mzdy 1 334,90 € brutto mesačne a napokon i podanie žalobkyne doručené prvo-instančnému súdu 30. novembra 2011 a požadujúce náhradu mzdy v ostatnej uvedenej výške až od 19. januára 2006 s úrokom z omeškania v zákonnej výške z každej jednotlivej čiastkovej náhrady mzdy vždy od 20. dňa v mesiaci

bolo vyhodnotené za zmenu žaloby (v tomto prípade pripustenú uznesením súdu prvej inštancie č. k. 52C/72/2006-723, nasledujúcim až po rozsudku, ktorým bolo konanie v časti požiadavky na náhradu mzdy od 17. januára 2006 do 19. dňa rovnakého mesiaca i roka zastavené).

2. Súd prvej inštancie medzitýmnym (správne čiastočným) rozsudkom zo 16. marca 2012 č. k. 52C/72/2006-712 určil výpoveď za neplatnú a Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež „nižšie súdy“) rozsudkom z 19. februára 2013 sp. zn. 14Co/318/2012 takýto rozsudok ako vecne správny potvrdil.

3. Po právoplatnom určení neplatnosti výpovede súd prvej inštancie pokračoval v konaní o uplatnenom nároku na náhradu mzdy z takejto neplatnej výpovede. Rozsudkom z 30. októbra 2013 č. k. 52C/76/2006-1028 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 17 001,20 € brutto a úroky z omeškania 6 % ročne zo sumy 1 334,90 € od 1. marca 2006 do zaplattenia a z rovnakých čiastkových náhrad mzdy od 1. apríla 2006, 29. apríla 2006, 1. júna 2006, 1. júla 2006, 1. augusta 2006, 1. septembra 2006, 30. septembra 2006 a 1. novembra 2006 do zaplattenia, ako aj ďalšie úroky z omeškania sadzbou 5,75 % ročne zo sumy 736,80 € od 1. mája 2013 do zaplattenia a sadzbou 5,5 % ročne zo súm 1 334,90 € od 1. júna 2013, 29. júna 2013 a 1. augusta 2013 do zaplattenia a zo sumy 245,60 € od 31. augusta 2013 do zaplattenia, všetko spolu s náhradou trov konania 9 659,84 €, majúcou sa zaplatiť k rukám advokáta žalobkyne do 3 dní. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na svoj bližšie neoznačený účet (súdu prvej inštancie) súdny poplatok 1 119,50 €, taktiež do 3 dní. V odôvodnení rozsudku uviedol, že náhrada mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, patriaca žalobkyni (v pozícii zamestnankyne) podľa § 79 ods. 1 Zák. práce v rozhodnom znení (v čase neplatnej výpovede) a na žiadosť zamestnávateľa podľa § 79 ods. 2 Zák. práce znížiteľná, resp. aj nepriznateľná za čas presahujúci deväť mesiacov má v časti náhrady z 9 mesiacov charakter satisfakčný i sankčný, v ďalšom období potom plní najmä sociálnu funkciu. Žalovanej, ktorá žalobkyni dala neplatnú výpoveď a po oznámení záujmu žalobkyne na jej ďalšom zamestnávaní tejto odmietla pridelovať prácu, preto nešlo vyhovieť, pokiaľ požadovala nepriznanie náhrady mzdy žalobkyni celkom; podľa súdu prvej inštancie však boli dané dôvody pre nepriznanie náhrady za čas presahujúci 9 mesiacov a to prakticky preto, že žalobkyňa sa zapojila ešte v čase plynutia výpovednej lehoty do pracovného procesu u spoločnosti SCP PAPIER a. s. (u ktorej bola zamestnanou od 1. novembra 2005 do 30. októbra 2006 s priemerným mesačným čistým príjmom 23 026 Sk /dnes 764,32 €/) a zároveň už 3. marca 2006 založila jednoosobovú obchodnú spoločnosť Simply supplies s. r. o. s predmetom činnosti obdobným žalovanej, v ktorej sa aj od 1. novembra 2006 zamestnala a bolo vecou jej rozhodnutia, že tam nedosahovala príjem porovnateľný s tým u žalovanej, pokiaľ výsledky podnikania odôvodňovali opak. Žalobkyni patrila tiež náhrada mzdy pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa (od 15. apríla 2013 ako dňa právoplatnosti rozsudku určujúceho neplatnosť výpovede do 6. augusta rovnakého roka ako dňa predchádzajúceho tomu, v ktorom žalovaná žalobkyni umožnila výkon práce), na celkovej priznanej sume sa podieľajúca sumou 4 987,10 €. Tú obdobne ako náhradu mzdy z neplatnej výpovede za 9 mesiacov znížiť ani nepriznať nešlo, na druhej strane však za dôvodnú bolo treba považovať námietku premĺčania vznesenú žalovanou a týkajúcu sa nároku na úroky z omeškania vyššie ako 6 % ročne, majúce patriť k náhrade mzdy za rok 2006, uplatneného až podaním z novembra 2011; dôvodil tiež súd prvej inštancie.

4. Krajský súd v Bratislave na odvolania oboch strán sporu rozsudkom z 23. júna 2015 sp. zn. 14Co/138/2014 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku priznávajúcim žalobkyni náhradu mzdy za obdobie od 15. apríla do 6. augusta 2013 (napadnutom odvolaním žalovanej) a v časti úrokov z omeškania z celého priznaného nároku (tu rozumej v časti nepriznania žalobkyni úrokov z omeškania sadzbou prevyšujúcou 6 % ročne, s ktorým nesúhlasila žalobkyňa) potvrdil. V zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie čiastočne zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť (okrem náhrady mzdy prisúdennej už súdom prvej inštancie) ďalšiu náhradu mzdy vo výške 34 707,40 € brutto s úrokmi z omeškania 6 % ročne z 26 čiastkových náhrad mzdy sumou 1 334,90 € od 1. decembra 2006, 30. decembra 2006, 1. februára 2007, 1. marca 2007, 31. marca 2007, 1. mája 2007, 1. júna 2007, 30. júna 2007, 1. augusta 2007, 1. septembra 2007, 29. septembra 2007, 1. novembra 2007, 1. decembra 2007, 1. januára 2008, 1. februára 2008, 1. marca 2008, 1. apríla 2008, 1. mája

2008, 31. mája 2008, 1. júla 2008, 1. augusta 2008, 29. augusta 2008, 1. októbra 2008, 1. novembra 2008, 29. novembra 2008 a 1. januára 2009, vždy až do zaplattenia, všetko do 3 dní a vo zvyšku zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil. Napokon zrušil výrok o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok a v tejto časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zmenu rozsudku odôvodnil nestotožnením s a (p o doplnení dokazovania výsluchom žalobkyne a jeho čiastočnom zopakovaní obsahom niektorých listín zadovážených už súdom prvej inštancie) s právnym posúdením veci a z neho plynúcim názorom prvoinštančného súdu, podľa ktorého boli dané dôvody na nepriznanie (žalobkyni) náhrady mzdy za akúkoľvek časť obdobia presahujúceho 9 mesiacov, považujúc takto za čiastočne dôvodné odvolanie žalobkyne. Poukázal na závery ustálenej tzv. ponovembrovej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“, „dovolačný súd“ alebo skrátené „NS SR“) i Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) i nepoužiteľnosť tej skoršej v dôsledku spoločensko-ekonomických zmien po roku 1989 s odkazmi najmä na uznesenie NS SR zo 14. septembra 2011 sp. zn. 6 Cdo 157/2010 a rozsudky NS ČR zo 7. júna 2011 sp. zn. 21 Cdo 1064/2010 a z 15. mája 2012 sp. zn. 21 Cdo 1511/2011, podľa ktorých základným hľadiskom pre zníženie či nepriznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce je, či sa zamestnanec po neplatnom skončení pracovného pomeru zapojil do práce, prípadne prečo tak neurobil, pričom krátenie, resp. nepriznanie náhrady mzdy prichádza do úvahy len vtedy, ak vlastnou vinou zanedbal možnosť zarobiť si (zamestnať sa) za podmienok buď výhodnejších alebo prinajmenšom rovnocenných s tými, aké mal u zamestnávateľa, ktorý s ním neplatne skončil pracovný pomer. O prípad takéhoto žalobkyňou zavineného nedosahovania porovnateľného príjmu nešlo v období jej zamestnania u spoločnosti SCP PAPIER a. s. ani v prvom období podnikania žalobkyne do konca roku 2008, v prvom prípade pre podstatne nižší zárobok než ten u žalovanej a v druhom pre nemožnosť kladenia žalobkyni za vinu, že v čase rozbiehania svojich podnikateľských aktivít myslela aj na použitie zisku na rozvoj spoločnosti a preto si neurčila plat ani nevyplatila zisk tak, aby si vyrovnala, o čo bol jej príjem v takomto období nižší než ten u žalovanej. Až od začiatku roka 2009, nasledujúceho po zamestnaní žalobkyňou jej prvých dvoch zamestnancov (skladníka a účtovníčky), na ktorého začiatku navyše nerozdelený zisk spoločnosti činil 57 975,83 €, potom šlo usudzovať na stav garancií v podnikaní, i žalovanou zmieňovaný nárast prestíže súvisiaci s postavením žalobkyne ako vedúcej pracovníčky a (do tretice) tiež možnosť žalobkyne určiť si plat, zodpovedajúci jej vzdelaniu i praxi, pre ktoré už pretrvávajúci stav dosahovania ňou nižších než skôr jej žalovanou vyplácaných príjmov nemohol ísť ďalej na ťarchu žalovanej. Právny význam nemala námietka žalovanej prinesením (žalobkyňou) až v odvolacom konaní novej skutočnosti dojednanie pracovného pomeru u spoločnosti SCP PAPIER a. s. na dobu určitú (ak žalobkyni vedenie sporu o neplatnosť výpovede dojednanie pracovného pomeru n a dobu neurčitú neumožňovalo) a nedôvodnou bola námietka žalobkyne, týkajúca sa neuplatnenia žalovanou námietky premičania úrokov z omeškania (pre urobenie takejto námietky obsahom podania zo 14. februára 2012), pričom žalovaná neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie ňou tvrdenej možnosti zamestnania sa žalobkyne v rozhodnom čase za výhodnejších alebo rovnocenných podmienok a aj argumentácia žalovanej usilujúcu sa o spochybnenie nároku žalobkyne na náhradu mzdy pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa bola špekulatívnou, dôvodil tiež odvolací súd.

5. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolania žalobkyňa i žalovaná.

6. Žalovaná dovolaním napadla rozsudok v zmeňujúcej časti, navrhujúc tu jeho zmenu nepriznaním žalobkyni náhrady mzdy za obdobie presahujúce 9 mesiacov ani úroky z omeškania zo sumy priznanej odvolacím súdom, alternatívne potom zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v ňou napadnutej časti s vrátením mu veci v takejto časti na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a inou vadou konania, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Za správne považovala výsledky vykonaného dokazovania aj z neho vyведенé právne závery súdu prvej inštancie. Ten podľa nej s prihliadnutím k statusu žalobkyne ako nositeľky všetkej rozhodovacej činnosti v spoločnosti Simply supplies s. r. o. správne vyhodnotil nevyplatenie si žalobkyňou žiadneho podielu na zisku a z toho plynúcu výšku jej mzdy neprimeranú tej dosahovanej u žalovanej ako účelové a nekorektné správanie, ktoré má ísť práve na jej vrub. Pri rozpočítaní zisku spoločnosti žalobkyne za roky 2006 - 2008 na jednotlivé mesiace a spočítaní súm žalobkyňou si reálne

vyplácaných s takýmito ďalšími sumami by žalobkyňa v celom rozhodnom období bola schopná dosahovať príjem vyšší než bola ostatná hrubá mzda u žalovanej a na nepriznaní náhrady mzdy za obdobie presahujúce 9 mesiacov preto treba trvať. Postavenie podnikateľa je podľa žalovanej v porovnaní s postavením zamestnanca prestížnejším vždy a v takomto výhodnejšom postavení bola žalobkyňa už od založenia svojej obchodnej spoločnosti (ak navyše i sám odvolací súd uvádza, že od roku 2009 mala vo svojej spoločnosti výhodnejší druh práce, než mala u žalovanej a ak zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie len na základe svojej úvahy, táto je i nepreskúmateľnou).

7. Žalobkyňa naopak dovolanie podala proti tým výrokom rozsudku odvolacieho súdu, ktorými došlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie v časti úrokov z omeškania z celého priznaného nároku a v časti zamietnutia žaloby o náhradu mzdy nad sumy priznané oboma nižšími súdmi, ako aj proti výroku zrušujúcemu rozsudok súdu prvej inštancie v časti poplatkovej povinnosti žalovanej a vracajúcemu v tejto časti vec na ďalšie konanie. I ona sa primárne domáhala zmeny rozsudku odvolacieho súdu (s alternatívou jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie) a to tak, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť jej okrem náhrady mzdy pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa náhradu mzdy v sume 103 339,90 € brutto s úrokmi z omeškania z jednotlivých čiastkových náhrad splatných počnúc 1. marcom 2006 a končiac 1. májom 2013 až do zaplatenia sadzbami pohybujúcimi sa od 1 % ročne po 10 % ročne. Aj ona dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. Odvolaciemu súdu vytkla nesprávnu interpretáciu ustanovenia § 79 ods. 2 Zák. práce, keď podľa jej názoru i názoru vyjadreného v odvolacím súdom použitom uznesení NS sp. zn. 6 Cdo 157/2010 by súdy mali pristupovať k nepriznaniu náhrady mzdy v zmysle tohto ustanovenia len výnimočne. Poukazovala na to, že ona vôbec nemala povinnosť sa zamestnať, žalovanej sa nemôže vyplatiť konať protiprávne a v konaní nebolo sporným, že v priebehu celého obdobia krytého jej požiadavkou na náhradu mzdy nedosahovala ani zďaleka taký príjem, ako u žalovanej, takže súdy sa mali zaoberať len tým, či priznanie plnej náhrady nie je v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd podľa nej práve rozpornosť priznania jej náhrady mzdy i z a r o k 2009 a nasledujúce s dobrými mravmi neodôvodnil, keď najmä nevzal zreteľ na výsledky podnikania spoločnosti Simply supplies s. r. o. v takýchto rokoch (v rokoch 2010 a 2012 zisk len 2 288 €, resp. 4 684 € a v roku 2011 dokonca strata 4 810 €). Tie napriek optimistickejšej situácii zo skorších dvoch rokov nasvedčovali odôvodnenosti nevyplatenia si ňou zisku a nezvýšenia jej platu. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak nekorešponduje so zámerom zákonodarcu chrániť zamestnanca pred nezákonným konaním zamestnávateľa. Nesprávnou je aj požiadavka odvolacieho súdu na skúmanie pomerov žalobkyne pre účely rozhodovania o poplatkovej povinnosti žalovanej, keďže v tomto prípade je žalobkyňa od poplatkov oslobodená zo zákona a napokon i zamietnutie žaloby v časti sadzby úrokov z omeškania prevyšujúcej 6 % ročne, kde sa žalovaná dovolala len premĺčania nárokov na náhradu mzdy a v časti úrokov z omeškania tak urobila až potom, čo jej súd na to vytvoril priestor.

8. Aj vyjadreniami k dovolaniam obe dovolateľky navrhli len nevyhovenie dovolaniu súperky v spore a vyhovenie dovolaniu vlastnému.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

10. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom

ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že obe dovolania boli podané včas aj naň oprávnenými subjektami, zastúpenými v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p. (skôr § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je síce prípustné (podľa § 238 ods. 1 O. s. p. so zreteľom k jeho nasmerovaniu proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu), nemožno ho však považovať za dôvodné, v prípade dovolania žalobkyne potom ide o nasmerovanie mimoriadneho opravného prostriedku proti takému rozhodnutiu (rozumej častiam rozsudku odvolacieho súdu), proti ktorému takýto opravný prostriedok prípustný nie je.

11. Podľa § 79 ods. 1 Zák. práce ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

12. Podľa § 79 ods. 2 Zák. práce (v znení rozhodnom aj pre prejednávanú vec, účinnom do 31. augusta 2007 vrátane) ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje deväť mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať; súd pri svojom rozhodovaní prihliadne najmä na to, či zamestnanec bol v tomto čase zamestnaný u iného zamestnávateľa, akú prácu tam vykonával a aký zárobok dosiahol alebo z akého dôvodu sa do práce nezapojil.

13. Predovšetkým sa žiada uviesť, že dovolací súd považuje za správnu voľbu rozhodného práva oboma nižšími súdmi (inak aspekt, ktorý v rámci doterajšej argumentácie ostal do istej miery v úzadí, hoci tu nebol celkom bez významu). Znenie § 79 ods. 2 Zák. práce sa totiž v porovnaní s jeho podobou odcitovanou pod 12 zhora v neskoršom čase (a to aj v čase trvania žalobou uplatneného nároku) viackrát zmenilo. Už zákonom č. 348/2007 Z. z. s účinnosťou od 1. septembra 2007 bola doba, nad ktorú šlo z rozhodnutia súdu náhradu mzdy znížiť alebo aj nepriznať predĺžená na 12 mesiacov a zároveň boli z ustanovenia vypustené príkladmo uvedené skutočnosti, na ktoré mal súd pri rozhodovaní o uplatnení tzv. moderačného oprávnenia prihliadať. Neskôr zákon č. 257/2011 Z. z. novelizoval Z. p. s účinnosťou od 1. septembra 2011 tak, že dokonca súd moderačného oprávnenia zbavil, keď nepochybne pomerne tuho ustanovil, že ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje deväť mesiacov, patrí zamestnancovi náhrada mzdy za čas deväť mesiacov. Do tretice zákon č. 361/2012 Z. z., účinný od 1. januára 2013 priviedol ustanovenie § 79 ods. 2 Zák. práce do jeho i dnes platného znenia, keď prinavrátil tzv. moderačné oprávnenie súdu i s hraničnou lehotou 12 mesiacov a bez uvádzania skutočností, na ktoré by sa tu malo prihliadať, pričom celkovú dobu, za ktorú možno náhradu priznať, limitoval 36 mesiacmi. V tejto súvislosti však rozhodujúcim bolo, že už súčasťou prvej z práve priblížených zmien bolo štandardné prechodné ustanovenie § 252b Zák. práce, podľa ktorého ustanoveniami tohto zákona (tu rozumej Zák. práce v znení zákona č. 348/2007 Z. z.) sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. septembrom 2007, ak nie je ďalej ustanovené inak; právne úkony urobené pred 1. septembrom 2007 a nároky, ktoré z nich vznikli, sa však posudzujú podľa právnej úpravy platnej do 31. augusta 2007. Právnym úkonom urobeným pred 1. septembrom 2007 tu potom mimo akúkoľvek pochybnosť je aj výpoveď z októbra 2005, určená za neplatnú a nárokom z takéhoto úkonu rovnako celkom jednoznačne i nárok na náhradu mzdy (bez ohľadu na termíny splatnosti jednotlivých čiastkových náhrad).

14. Najvyšší súd potom nevidí dôvod ustupovať od záverov vyslovených už vo svojom uznesení sp. zn. 6 Cdo 157/2010, na ktoré sa poukazovalo aj dovolaním žalobkyne, z ktorých aj pre tentoraz posudzovanú vec považuje za významné nasledovné.

15. Časť vety za bodkočiarkou, tvoriaca súčasť ustanovenia § 79 ods. 2 Zák. práce do 31. augusta 2007, je takmer totožná s ustanovením § 61 ods. 2 časťou vety za bodkočiarkou Zákonníka práce, predchádzajúceho zákonu č. 311/2001 Z. z. (zákona č. 65/1965 Zb. v znení účinnom do 31. marca 2002). Znenie § 61 ods. 2 zákona č. 65/1965 Zb. o možnosti zamestnávateľa požiadať o zníženie, prípadne nepriznanie náhrady mzdy, vrátane kritérií pre takéto rozhodnutie, bolo do tohto zákona včlenené novelizáciou, vykonanou zákonom č. 20/1975 Zb. s účinnosťou od 1. júla 1975. Účelom tejto úpravy bolo pôsobiť na zamestnanca, aby vyvíjal primerané úsilie - aspoň pri spore, ktorý trvá dlhšie - zapojiť sa dočasne do práce u iného zamestnávateľa.

16. Interpretácia ustanovenia § 79 ods. 2 Zák. práce spôsobom, akým ho interpretovala pôvodná judikatúra k § 61 ods. 2 zákona č. 65/1965 Zb. v znení zákona č. 20/1975 Zb. (V 7/ 1985 - Výber rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, B 8/84 - Bulletin NS ČR v dobe do 31. decembra 1992), bola založená na predpoklade všeobecnej pracovnej povinnosti - povinnosti zapojiť sa do práce. Podľa názoru dovolacieho súdu v dôsledku spoločensko-ekonomických zmien, k u ktorým došlo p o roku 1989, s a táto judikatúra stala nepoužiteľnou. Právnou normou pre súd ako orgán aplikujúci právo nie je totiž len samotný text právneho predpisu, ale predovšetkým význam tohto textu meniaci sa v priestore a čase. Systémová zmena v roku 1989 mala v právnom poriadku za následok hodnotovú zmenu v smere hodnotovej diskontinuity s predchádzajúcim obdobím. Ústava Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb., prijatý s účinnosťou od 1. októbra 1992) v čl. 2 ods. 3 ustanovila, že každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Stanovila tak zásadu rešpektujúcu jednu zo základných hodnôt právneho štátu a to hodnotu slobody konania. Zmyslom tejto zásady je, že právnú povinnosť možno uložiť iba zákonom alebo na základe zákona a v jeho medziach. Interpretácia vychádzajúca z predpokladu povinnosti zamestnanca, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer, zapojiť sa do práce u iného zamestnávateľa, je v rozpore s uvedeným čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pretože takáto povinnosť neexistuje. Z nejestvujúcej povinnosti preto nemožno vyvodzovať p r e zamestnanca nepriaznivé dôsledky v podobe zníženia, prípadne nepriznania náhrady mzdy.

17. Hodnotová zmena v právnom poriadku mala za následok zmenu významu normatívneho textu (právneho pravidla) obsiahnutého v ustanovení § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ktoré treba vykladať tak, že súd môže na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva požadovať náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce, by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Takýto výklad je podľa názoru dovolacieho súdu ústavne súladný nielen z dôvodu, že chráni hodnotu slobody (ako už bolo uvedené vyššie), ale aj z dôvodu, že rešpektuje zároveň najvšeobecnejšiu hodnotu právneho štátu a to hodnotu spravodlivosti. Tejto hodnote zodpovedá poskytnutie ochrany proti bezpráviu a naplnenie všeobecných právnych zásad, podľa ktorých každý je povinný znášať dôsledky svojho protiprávneho konania a nikto nemôže mať prospech z vlastnej nepoctivosti. To zároveň znamená, že § 79 ods. 2 Zák. práce nemôže byť aplikovaný takým spôsobom, aby sa tým prakticky negovalo poskytnutie ochrany zamestnancovi vyplývajúcej z odseku 1 tohto ustanovenia a aby sa vyplatilo konať protiprávne.

18. Práve z týchto dôvodov nešlo prijať obranu žalovanej, snažiacej sa už z okolností zamestnania sa žalobkyne v prvej fáze trvania sporu v prejednávanej veci u iného zamestnávateľa, ako aj z ďalšej okolností podnikania žalobkyne prostredníctvom na taký účel založenej obchodnej spoločnosti (od 31. januára 2007 inak s právnou formou zmenenou na akciovú spoločnosť, v tejto súv. por. zápisy vo vložkách č. 39651/B oddielu Sro a č. 6529/B oddielu Sa obchodného registra vedeného Okresným súdom Bratislava I) vyvodzovať naplnenie zákonných podmienok pre uchránenie pred povinnosťou na zaplatenie náhrady mzdy potom, čo súdy prisvedčili žalobkyni v tom, že výpoveď z októbra 2005, majúca ukončiť jej pracovný pomer u žalovanej, bola neplatnou.

19. Trvať treba totiž i na tom, že ak o znížení, resp. nepriznaní náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zák. práce môže súd rozhodnúť len na základe žiadosti zamestnávateľa, dôkazné bremeno preukázať

podmienky pre takéto prípadné rozhodnutie má zamestnávateľ. Žalovaná splnenie týchto podmienok síce tvrdila, okrem toho, že tak ale v časti dotknutej jej dovolaním neurobila v zmysle vyššie podaného názoru o správnej interpretácii rozhodného ustanovenia hmotného práva (tu rozumej tvrdením s následnou povinnosťou preukazovania rozpornosti uplatňovania nárokov žalobkyne s dobrými mravmi), namiesto je stotožnenie sa s odvolacím súdom v tom, že neuniesla ani dôkazné bremeno na preukázanie zamestnania sa, resp. podnikania žalobkyne v rozhodnom čase za podmienok prinajmenšom rovnocenných s tými u nej (žalovanej) alebo aspoň existencie objektívnej (z dôvodov len žalobkyni príchiteľných však nevyužitej) možnosti na takéto zamestnanie sa alebo podnikanie.

20. Pri zamestnaní sa u spoločnosti SCP PAPIER a. s. totiž naozaj nemôže byť žiadneho sporu o tom, že príjem žalobkyne z takého zamestnania po celú dobu jeho trvania bol podstatne nižším než ten u žalovanej a zároveň výsledkami vykonaného dokazovania nebolo preukázané nič nasvedčujúce tomu, že by takýto nižší príjem mal byť kompenzovaný čímkoľvek, pre čo by šlo usúdiť aspoň na rovnocennosť zamestnania s tým u žalovanej.

21. U podnikania žalobkyne potom odvolací súd podľa názoru súdu dovolacieho korektne rozlišoval medzi obdobím prvotného rozvoja podnikateľských aktivít žalobkyne, v ktorom táto bola zdržanlivou pri posilňovaní tzv. personálneho substrátu ňou založenej spoločnosti i v nakladaní so ziskom vytvoreným spoločnosťou a obdobím ďalším, v ktorom bolo prijatie prvých dvoch zamestnancov sprevádzané i takým výsledkom podnikania (za roky predchádzajúce roku 2009), ktorý už oprávňoval na hodnotenie neskoršieho odmeňovania samotnej žalobkyne prakticky nezmeneným spôsobom za neadekvátne zmenenému postaveniu. Nejde totiž akceptovať názor žalovanej, podľa ktorého podnikateľský status niekoho je (sám osebe) vždy prestížnejším ako status zamestnanecký (hoci s prvým z nich je spojená vyššia miera nezávislosti), nakoľko bez významu tu nemôžu byť aj konkrétne okolnosti podnikania, resp. zamestnania sa (zamestnanec vo vyššej pracovnej pozícii u renomovaného zamestnávateľa, etablovaného v určitom alebo aj viacerých segmentoch trhu má nepochybne vyššiu mieru prestíže než začínajúci podnikateľ ešte len budujúci povedomie o svojom podniku a nezriedka - podobne ako aj v prejednávaných veciach - na začiatku nezamestnávajúci nikoho iného než seba samého).

22. Úmerne takémuto rozlišovaniu potom nešlo nevidieť rozdiel medzi statusom žalobkyne v čase zabezpečovania všetkých pre podnikanie najnutnejších činností ňou samotnou (status takpovediac dievčaťa pre všetko) a jej statusom v čase, v ktorom navzdory ponechaniu si i ňou pracovného úväzku sa stala vedúcou zamestnankyňou (tým, že prijala najskôr prvých dvoch a neskôr i ďalších zamestnancov). Podobne od nej nebolo možné (napriek odlišnému názoru žalovanej) požadovať, aby už od počiatku dosahovania takých hospodárskych výsledkov žalobkyňou založenej obchodnej spoločnosti, ktoré by umožňovali platové „dorovnanie“ žalobkyne na úroveň dosahovaných u žalovanej, žalobkyňa prijala takéto rozhodnutie (nehľadiac pritom na budúce potreby podnikania prakticky len v záujme vytvorenia podmienok, aby žalovaná mohla požadovať zníženie či dokonca aj nepriznanie náhrady mzdy potom, čo to bolo práve neplatné skončenie pracovného pomeru zo strany žalovanej, ktoré žalobkyňu primälo uvažovať o jej ďalšom profesionálnom uplatnení v podnikaní). Práve preto v tomto prípade a v prvom období zhora, totožnom s obdobím uvedeným v zmeňujúcom výroku rozsudku odvolacieho súdu, neboli rozhodujúcimi (na rozdiel od obdobia neskoršieho) hypotetické príjmy žalobkyne podľa výpočtov ponúknutých žalovanou, ale príjmy skutočné.

23. Dovolací súd riadiaci sa týmito úvahami a za stavu nemožnosti prijatia námietky o nepreskúmateľnosti úvah odvolacieho súdu preto dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné. Preto toto dovolanie podľa § 448 C. s. p. zamietol.

24. Pokiaľ šlo o dovolanie žalobkyne, toto bolo nasmerované proti dvom potvrdzujúcim výrokom rozsudku odvolacieho súdu (z ktorých prvý sa týkal zamietnutia žaloby o úroky z omeškania sadzbou prevyšujúcou 6 % ročne a druhý rovnako zamietnutia žaloby o náhradu mzdy nad súčet súm priznaných rozsudkami oboch nižších súdov, teda nad sumu 51 708,60 € /17 001,20 + 34 707,40/) a jednému výroku s povahou uznesenia, ktorým došlo k čiastočnému zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie a k vráteniu mu veci na ďalšie konanie. V tomto prípade sa žiada pripomenúť, že dovolaním šlo podľa

úpravy procesného práva, účinne v čase začatia dovolacieho konania v tejto veci, napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.), podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudkom odvolacích súdov boli upravené v ustanovení § 238 O. s. p., u uznesení bola úprava súčasťou § 239 rovnakého zákona a napokon prípustnosť dovolania bez ohľadu na formu rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu výskytu tzv. zmätočností väd vymedzovalo ustanovenie § 237 O. s. p.

25. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej; podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci a podľa odseku 3 tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

26. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. bolo dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa alebo b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska, tu inak s výslovným vylúčením dovolania proti rozhodnutiu (správne uzneseniu) odvolacieho súdu odmietajúcemu odvolanie proti rozhodnutiu (opäť správne uzneseniu) súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa odseku 2 tu citovaného ustanovenia O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky a napokon odsek 3 ustanovoval, že ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znaleckom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

27. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ani podľa § 239 O. s. p. tu do úvahy neprichádza. Pri tých dvoch (z celkom troch) žalobkyňou napádaných výrokoch rozsudku odvolacieho súdu, pri ktorých forma rozhodnutia zodpovedá aj jeho povahe, totiž dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci, v ktorej dovolací súd dosiaľ nerozhodoval (a vylúčené preto muselo byť aj odchýlenie sa odvolacím súdom od právneho názoru vysloveného súdom dovolacím - ktorý tu nebol), nešlo tu ani o prípad vyslovenia prípustnosti dovolania vo výroku potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu s poukazom na zásadný právny význam rozhodnutia a ani o prípad potvrdenia rozsudku vyslovujúceho neprijateľnosť zmluvnej podmienky v tzv. spotrebiteľskej veci.

28. Podobne to bolo u tretieho žalobkyňou napádaného výroku rozsudku, u ktorého nielenže nešlo o žiadne z rozhodnutí uvedených v ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., ale kde zákonodarcia možnosť dovolania vylúčil aj vtedy, ak by inak dovolanie malo byť prípustným (pretože tu šlo o rozhodnutie o súdnom poplatku).

29. S prihliadnutím k úprave z ustanovenia § 242 ods. 1 vety druhej O. s. p., ukladajúcej dovolaciemu súdu povinnosť vždy prihliadať aj na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už je táto dovolaním namietaná alebo nie), ako aj k obsahu dovolania sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p.

30. Žalobkyňa procesné vady podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietala a existenciu žiadnej z takýchto väd nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania tak z týchto ustanovení vyvodíť

nešlo.

31. Pokiaľ šlo o vadu i namietanú podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), u tejto (rovnako ako u všetkých väd podľa § 237 ods. 1 O. s. p.) je jedným zo záverov ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (bez potreby na ňom i v tejto konkrétnej veci čokoľvek meniť) tiež to, že rozhodujúcim tu nie je názor (subjektívne presvedčenie) dovolateľky, že konanie pred odvolacím súdom, či oboma nižšími súdmi a/alebo jeho výsledok je zaťažené (-ý) niektorou takouto vadou, ale len objektívna skutočnosť (zistenie dovolacieho súdu), že treba usudzovať na výskyt niektorej takejto vady. V prejednávanej veci však o prípad takéhoto zistenia nešlo.

32. V prejednávanej veci malo aj podľa dovolania žalobkyne (obdobne ako podľa dovolania žalovanej, u ktorého atribút prípustnosti splnený bol) tvrdenú zmätočnosťnú vadu založiť to, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným), pričom žalobkyňa videla nedostatok dôvodov v absencii argumentov na podporu názoru, podľa ktorého priznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zák. práce aj za obdobie rokov 2009 - 2013 bolo rozporným s dobrými mravmi.

33. Vo vzťahu k tejto námietke platí, že na zasadnutí občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnené pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

34. Pri vyjdení z tohto stanoviska má odvolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie odcitovanej právnej vety. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania (dnes strán sporu - pozn. najvyššieho súdu) k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania vrátane zmienky o doplnení, resp. zopakovaní dokazovania odvolacím súdom ako podmienke pre čiastočnú zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v odvolacom konaní, obsah odvolaní účastníkov, právne posúdenie veci odvolacím súdom aj argumenty, pre ktoré odvolací súd nepovažoval posúdenie veci súdom prvej inštancie za správne (úplné).

35. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie rozsudku bola v čase rozhodnom pre tentoraz posudzovanú vec rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., táto úprava primerane platila aj na rozhodnutia vydané v procesnej forme uznesení (§ 167 ods. 2 O. s. p.) a obe takéto normy sa uplatňovali aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.); odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní rozhodujúci význam, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového (dnes prvoinstančného) rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (dnes strany sporu), keď z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé len všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

36. Pri nazeraní na problém objektívnej uspokojivosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k tým jeho výrokom, ktorými došlo sčasti k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie a sčasti k jeho zrušeniu s vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, potom nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že rozhodnutie potvrdzujúce zamietnutie žaloby o časť požadovaných úrokov z omeškania odôvodnené bolo a to stotožnením s a odvolacieho súdu s názorom súdu prvej inštancie o

riadnom uplatnení námietky premlčania, brániacej priznaniu práva dotknutého námietkou. To, či k uplatneniu námietky došlo aj s pričinením súdu (namietaným porušením princípu rovnosti zbraní), bolo z pohľadu nutnosti prihliadnutia na uplatnenú námietku bezvýznamným (založiť by mohlo len prípadné nároky zo zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci). U zamietnutia žaloby o časť náhrady mzdy za obdobie nasledujúce po roku 2008 síce možno so žalobkyňou súhlasiť v tom, že argumentácia odvolacieho súdu výraz rozpor s dobrými mravmi postráda (rovnako ako argumentácia súdu prvej inštancie, u ktorej je však príslušná absencia zjavným dôsledkom čiastočne odchylného právneho posudzovania veci), z celkového kontextu odôvodnenia však je zrejmé, že kým odvolací súd považoval priznanie náhrady mzdy žalobkyni aj za obdobie presahujúce 9 mesiacov až do roku 2008 za náležité pre nesplnenie podmienok krátenia náhrady v takomto období (či dokonca jej nepriznania), u nároku za ďalšie obdobie aj bez trvania na použitie v tomto prípade chýbajúceho výraziva zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutkové odlišnosti od skoršieho stavu zapríčinili, že priznanie aj ďalšej náhrady by už podľa neho nebolo spravodlivým. Ak aj by tieto jeho úvahy boli výsledkom nesprávneho hodnotenia dôkazov (tu rozumej najmä nesprávneho záveru o tom, že v období začínajúcom rokom 2009 výsledky podnikania spoločnosti žalobkyne už zotrvanie pri skoršom spôsobe odmeňovania žalobkyne neodôvodňovali), zaoberať sa ich správnosťou by bolo možné len pri procesne prípustnom dovolaní. Zrušenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti žalovanej s vrátením veci v tejto časti prvoinštančného súdu na ďalšie konanie potom zaiste mohlo byť (a v tomto konkrétnom prípade všetko nasvedčuje tomu, že aj skutočne bolo) produktom nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (tu rozumej trvania ním na skúmaní podmienok oslobodenia žalobkyne od súdnych poplatkov, hoci jej principiálne patrilo - zo zákona - osobné oslobodenie), aj túto nesprávnosť by ale šlo reparať len na základe procesne prípustného dovolania.

37. Vzhľadom na uvedené preto možno zhrnúť, že v prejednávanej veci prípustnosť dovolania žalobkyne nešlo vyvodiť z ustanovenia § 238, § 239 ani § 237 O. s. p. Najvyšší súd preto toto dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. (ako podanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné) odmietol. Prítom - riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania - sa rozsudkom odvolacieho súdu v časti napádanej neprípustným dovolaním z hľadiska jeho vecnej správnosti nezaoberal.

38. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 255, § 256 ods. 1 per analogiam a § 262 ods. 1 C. s. p. spôsobom uvedeným v tretej vete výroku tohto rozsudku. Výsledkom dovolacieho konania bol totiž neúspech dovolania žalovanej v kombinácii s odmietnutím dovolania žalobkyne, postaviť sa na roveň zastaveniu konania z viny tejto strany sporu (ktoré malo z procesného hľadiska rovnaké účinky, akoby aj žalobkyňa bola s o svojím dovolaním - tu rozumej vecne - neúspešnou). Predmetom dovolacieho konania sa v dôsledku podania dovolaní žalobkyňou aj žalovanou stala (na tzv. istine) suma 103 339,90 €, požadovaná žalobkyňou nad rámec sumy 17 001,20 €, priznanej už súdom prvej inštancie (tu por. 1/ dovolací návrh žalobkyne, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu v zamietajúcej časti priznaním práve sumy 103 339,90 €, majúcej takto zahŕňať i sumu 34 707,40 € prisúdenú odvolacím súdom a 2/ dovolací návrh žalovanej, aby prisúdenou ostala iba dovolaním žiadnej strany sporu nedotknutá suma 17 001,20 €). Požiadavka žalovanej (na zbavenie jej povinnosti zaplatiť žalobkyni 34 707,40 €) z takejto sumy činila 33,59 % ($34\,707,40 : 103\,339,90 \times 100$) a požiadavka žalobkyne neuspokojená po rozhodnutí odvolacieho súdu 66,41 % [$(103\,339,90 - 34\,707,40 = 68\,632,50) : 103\,339,90 \times 100$]. Výsledkom dovolacieho konania bola tak prevaha časti predmetu konania atakovanej neprípustným dovolaním žalobkyne nad menšou časťou predmetu konania dotknutou (neúspešne) dovolaním žalovanej v rozsahu rozdielu oboch vyššie uvedených percentuálnych vyjadrení. Práve tento rozdiel 32,82 % ($66,41 - 33,59$) potom bol i vyjadrením pomeru, ktorým patrila náhrada trov dovolacieho konania úspešnejšej žalovanej, pričom v súlade so zavedením dvojfázového rozhodovania o trovách konania dovolaciemu súdu prislúchalo rozhodnúť len o nároku na náhradu (určením osoby oprávnenej, povinnej, uložením povinnosti a v tomto prípade aj ustanovením rozsahu, v akom patrí náhrada), kým o výške náhrady (§ 262 ods. 2 C. s. p.), resp. tu aj o platobnom mieste (§ 264 ods. 1 C. s. p.) rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie.

39. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.